

Advies nr 33/2014 van 30 april 2014

Betreft: Adviesaanvraag betreffende het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de consultants voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens (CO-A-2014-033)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen ontvangen op 08/04/2014;

Gelet op het verslag van de heer Eric Gheur;

Brengt op 30 april 2014 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen vroeg op 8 april 2014 aan de Commissie een advies met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de consulenten voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens.
2. De consulenten voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens worden vermeld in artikel 44/3, §1 en 2, van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt¹, hierna "WPA".

II. TOEPASSELIJKE WETGEVING

3. De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt voorziet in talrijke verwerkingen van persoonsgegevens. Bijgevolg is de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ("de WVP") van toepassing.

III. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Het ontwerp van koninklijk besluit

4. De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, zoals ze werd gewijzigd door de wet van 18 maart 2014 betreffende het politionele informatiebeheer en tot wijziging van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en het Wetboek van strafvordering² bepaalt in haar artikel 44/3, § 1, dat elke politiezone en elke directie van de federale politie die persoonsgegevens verwerkt, een consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aanwijst. Artikel 44/3, § 2 van deze wet voorziet eveneens in de oprichting van een "*platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens*", belast met het waken over de gecoördineerde realisatie van het werk van de consulenten voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

¹ B.S., 22 december 1992

² B.S., 28 maart 2014

5. In haar advies nr. 47/2013 van 2 oktober 2013³ betreffende een voorontwerp van wet betreffende het politieel informatiebeheer merkt de Commissie op *"de taken van deze consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer beperken zich dus tot de beveiliging"*. De Commissie drukte eveneens haar zeer grote verwondering uit met betrekking tot het feit *"dat er geen enkele opdracht is die betrekking heeft op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer gelet op de kwalificatie van de functie"*. De Commissie beval derhalve aan *"om de opdrachten van de consulent met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, te specificeren"*.
6. Uit het Verslag aan de Koning blijkt dat om te beantwoorden aan de bekommernissen van de Commissie het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit poogt om het noodzakelijke evenwicht te herstellen door expliciet een aantal bevoegdheden inzake bescherming van de persoonlijke levenssfeer te verlenen en aldus het aspect van louter beveiliging te overstijgen.
7. Het Verslag aan de Koning verduidelijkt dat onderhavig ontwerp van koninklijk besluit geïnspireerd is door de van kracht zijnde nationale teksten alsook door de initiatieven op Europees vlak. Hierbij kunnen we verwijzen naar de wet van 20 december 2002 betreffende de bescherming van de preventieadviseurs; het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 houdende de organisatie van de informatieveiligheid bij de instellingen van sociale zekerheid; het koninklijk besluit van 17 maart 2013 besluit betreffende de veiligheidsadviseurs ingevoerd door de wet van 15 augustus 2012 houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator; the survey on the function of Data Protection Coordinators at the European Commission General Report ; de Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens; het Besluit van de Raad van 6 april 2009 tot oprichting van de Europese politiedienst (Europol); de Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens; het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en ten slotte het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de

³ http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_47_2013.pdf

Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming).

b. Artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van koninklijk besluit

8. Het ontwerp van koninklijk besluit regelt onder meer de aanduiding van de consulent voor de veiligheid en zijn eventuele assistenten, zijn opdrachten, zijn objectiviteit en zijn onafhankelijkheid, zijn kennis, de vertrouwelijkheid en zijn jaarverslag. Enkel de relevante artikels worden hierna besproken.
9. **Artikel 1** definieert verschillende begrippen. Zoals uitgelegd in het Verslag aan de Koning stelt de Commissie vast dat de definitie die wordt gegeven aan "verwerking" ruimer is dan deze vervat in artikel 1, § 2 van de privacywet. De verwerking heeft immers betrekking op elke bewerking of elk geheel van bewerkingen, al dan niet uitgevoerd met behulp van geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op enigerlei andere wijze ter beschikking stellen, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen. Het ontwerp van koninklijk besluit beperkt deze bewerkingen echter niet tot de persoonsgegevens, maar breidt ze uit tot alle informatie die van belang is voor de uitoefening van de bestuurlijke politie en van de gerechtelijke politie. Het advies van de Commissie beperkt zich tot de verwerking van persoonsgegevens.
10. **Artikel 2** beschrijft op algemene wijze de opdrachten van de consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Naar analogie met artikel 3 van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 houdende de organisatie van de informatieveiligheid bij de instellingen van sociale zekerheid⁴, *"heeft de consulent een algemene adviserende, stimulerende, documenterende en controlerende opdracht"*.
11. **Artikel 3** bepaalt dat de personeelsleden, onderworpen aan het statuut van de politiediensten, of iedere andere natuurlijke persoon die is aangewezen om deze functie uit te oefenen in het kader van een contract, deze functie kunnen uitoefenen. Dit artikel stelt eveneens dat in vertrouwelijkheidsclausules moet worden voorzien. Deze vertrouwelijkheidsverplichting wordt ingevoerd door **artikel 8**. De Commissie stelt vast dat het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel

⁴ B.S., 21 augustus 1993

van de politiediensten⁵ reeds voorziet in het beroepsgeheim voor het politiepersoneel. De in artikel 8 opgenomen vertrouwelijkheidsverplichting regelt de bijzondere situatie van consultants met een contractuele verbintenis en de externe personen die hen bijstaan. Indien een contract wordt opgesteld zullen in alle gevallen vertrouwelijkheidsclausules worden opgenomen. De vertrouwelijkheidsregels worden echter voorgeschreven door de WVP en hebben betrekking op alle persoonsgegevens. Uit de opdrachten van de consultant voor de veiligheid blijkt dat hij kennis zal nemen van gevoelige gegevens: toegang tot databanken; rechtmatigheid van gegevensverwerkingen, enz. (zie het commentaar bij artikel 10 in het Verslag aan de Koning). Dit kan eveneens handelen over gegevens die gedekt worden door het "toevertrouwd geheim". De Commissie meent dan ook dat de consultant voor de veiligheid en zijn medewerkers moeten worden onderworpen aan de bijzondere en striktere bepalingen van artikel 458 van het Strafwetboek, ongeacht het administratief statuut van deze medewerkers.

12. Krachtens **artikel 4** moet de aangewezen persoon voorafgaande kennis hebben op het vlak van veiligheid en bescherming van de gegevens. De Commissie keurt het feit goed dat de functie kan worden waargenomen door een of meerdere personen. Gelet op de diversiteit van de verwerkingen, de complexiteit van de wetten, de vereisten die voortvloeien uit de dwingende internationale reglementen voor de politie, is het weinig waarschijnlijk en weinig wenselijk dat het geheel van basiskennis, zowel op juridisch gebied als voor de technische aspecten, wordt beheerst door een enkele natuurlijke persoon.
13. **Artikel 5** stelt dat *"De keuze van de consultant mag niet kunnen uitlopen op een belangenconflict tussen zijn functie als consultant en andere functies die hij kan uitoefenen in het kader van de toepassing van de bepalingen van de wet en de privacywet"*. Dit artikel specificiert *"De bevoegde overheid kan de functie van consultant niet uitoefenen"*. Het commentaar bij de artikelen verduidelijkt *"De consultant oefent verscheidene opdrachten uit, één daarvan betreft een controleopdracht. Met inachtneming van deze opdracht, wordt het belangenconflict afgewogen. Hij kan niet tegelijkertijd de «controleur» en de «gecontroleerde» zijn"*. Deze wijze om de functie van consultant voor de veiligheid te bekijken, zoals verduidelijkt in het Verslag aan de Koning, kadert volkomen in de visie van de Commissie.
14. In haar bovenvermeld advies 47/2013 stelde de Commissie vast *"dat er nergens melding wordt gemaakt van het statuut [van de consultant voor de veiligheid], dat eigenaardig genoeg alleen spreekt over de garanties betreffende zijn onafhankelijkheid"*. **Artikel 7** verduidelijkt

⁵ B.S., 31 maart 2001

dan ook dat de consulent voor de veiligheid "*met betrekking tot de uitoefening van zijn opdrachten geen enkele instructie krijgt. Hij rapporteert rechtstreeks aan zijn bevoegde overheid. De uitoefening van zijn opdrachten mag geen belemmering vormen voor de loopbaan van de consulent. De werkgever of de bevoegde overheid kan de overeenkomst met de consulent enkel beëindigen, een einde stellen aan de statutaire tewerkstelling van de consulent of hem verwijderen uit zijn functie om redenen die vreemd zijn aan zijn onafhankelijkheid of om redenen waaruit blijkt dat hij niet bekwaam is om zijn opdrachten uit te oefenen*". De Commissie neemt hiervan akte, alsook van de verduidelijkingen verstrekt in het Verslag aan de Koning.

15. Een belangrijk aspect in de ogen van de Commissie is de mogelijkheid voor de consulent voor de veiligheid om rechtstreeks te overleggen met het management. Tevens is het primordiaal dat de consulent voor de veiligheid nauw kan samenwerken met de personen en diensten die zijn tussenkomst vragen en in het bijzonder met de informaticadienst. Dit is de ratio legis van **artikel 9**. Dit artikel bepaalt eveneens dat de consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer de nodige middelen ter beschikking krijgt om zijn opdrachten te kunnen uitvoeren en biedt hem overigens de mogelijkheid om toegang te hebben tot de informatie die voor de uitoefening van zijn opdrachten noodzakelijk is.

16. **Artikel 10** stelt een lijst op van de klassieke opdrachten van de consulent, waaronder:

- beheert de documentatie die nodig is voor de informatieveiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
- zorgt voor de sensibilisering van de gebruikers op het vlak van bescherming van de persoonsgegevens en werkt in het bijzonder samen met het personeel dat belast is met de procedures, de opleiding en het advies inzake veiligheid en verwerking van de gegevens;
- bevordert risico-evaluatieactiviteiten;
- zorgt voor de interne toepassing van de bepalingen van de wet, de privacywet en de uitvoeringsbesluiten ervan en onderzoekt in het bijzonder de overeenstemming van de gegevensverwerking met de bepalingen van de privacywet, de uitvoeringsbesluiten ervan en het veiligheidsbeleid;
- neemt deel aan het platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens;
- is de contactpersoon voor de uitoefening van de rechten van het individu ten aanzien van de controleoverheden;
- gaat in op de verzoeken van het Controleorgaan en van de Commissie en in het bijzonder de verzoeken bedoeld in artikel 13 van de privacywet, en werkt binnen zijn bevoegdheidsdomein samen met de toezichthoudende autoriteiten.

In het verlengde van punt 73 van advies 47/2013 merkt de Commissie op dat artikel 10 enkel de opdrachten bevat in verband met de veiligheid terwijl het Verslag aan de Koning er ook andere citeert waaronder "de meest omvangrijke opdracht van de consulent". De Commissie wenst dan ook dat deze opdrachten expliciet worden opgenomen in de tekst van het koninklijk besluit en meer in het bijzonder:

- het onderzoek naar de interne toepassing van de wettelijke bepalingen en naar de overeenstemming van de verwerkingen en het veiligheidsbeleid (met inbegrip van artikel 17 van de WVP en artikel 44/5 van de WPA)
- het onderzoek naar de conformiteit van een registratie
- de voorwaarden voor rechtmatigheid van de verwerkingen (artikelen 4 tot 8 van de WVP)

Nadat bevestiging werd verkregen vanwege de aanvrager neemt de Commissie er akte van dat de samenwerking waarvan sprake in artikel 10, -7 ook geldt voor internationale autoriteiten, bijvoorbeeld ter gelegenheid van de controles voorzien in het Schengen acquis en gecoördineerd door de Gemeenschappelijke Controleautoriteit.

17. **Artikel 11** voegt hieraan toe "*De consulent adviseert de bevoegde overheid op haar verzoek of op eigen initiatief over alle aspecten van de informatieveiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en doet de nodige aanbevelingen*".
18. Voor de coherentie van **artikel 12** met de opmerkingen van punt 16 aangaande artikel 10 van het ontwerp van besluit, herhaalt de Commissie dat de risico's voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer niet enkel betrekking hebben op de technische risico's verbonden aan de veiligheid van de gegevens, maar ook op de risico's die de betrokkenen zouden kunnen lopen, onder meer wat betreft de uitoefening van hun rechten.
19. **Artikelen 14 en 15** bepalen dat de consulent voor de veiligheid een voorstel uitwerkt voor een beleid met betrekking tot de veiligheid en een ontwerp van meerjarenplan opstelt waarbij de doelstellingen en de middelen die nodig zijn voor de verwezenlijking ervan worden gespecificeerd.
20. **Artikel 15** bepaalt dat de consulent voor de veiligheid een ontwerp van veiligheidsplan opstelt. Hoewel de Commissie meent dat de consulent in alle onafhankelijkheid een advies moet verstrekken over dit plan meent zij dat het opstellen van het plan als dusdanig enkel kan gebeuren in nauwe samenwerking met de technici. De meerderheid van de veiligheidsmaatregelen zijn gekoppeld aan een technische realiteit waarvan de evolutie moet beantwoorden aan strenge technische en budgettaire eisen. De veiligheidsdoelstellingen mogen de coherentie en de efficiëntie van de systemen niet in het gedrang brengen. De

prioriteiten en de kalender van dit veiligheidsplan moeten dan ook rekening houden met de operationele evolutie van de configuraties maar deze ook beïnvloeden.

21. **Artikelen 17 tot 20** handelen over het platform voor de veiligheid en de bescherming van de gegevens waarvan de consulenten voor de veiligheid deel uitmaken. Door dit platform op te richten beoogt de wet de verwezenlijking van drie doelstellingen:
- de coördinatie van het werk van de consulenten voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
 - het aanbrengen van uniformiteit inzake de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
 - het bevorderen van de verdeling van de competenties met betrekking tot deze materies.
22. Uit het Verslag aan de Koning blijkt dat het platform dus een uitwisselingsforum dient te zijn waar alle consulenten voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer hun plaats hebben en hun gelijken en experts kunnen ontmoeten. Gelet op het potentiële aantal consulenten, zullen er soepelere structuren zoals permanente of tijdelijke thematische werkgroepen moeten worden opgericht.
23. Door zijn bestaan creëert het platform de omstandigheden voor de uitwisseling van ervaring en het geleidelijk tot stand brengen van goede praktijken door de verschillende consulenten die op het gehele nationale grondgebied aanwezig zijn. Het stimuleert de inbreng van kennis op het vlak van informatieveiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer, eigen aan de politieorganisatie. Het platform maakt het ook mogelijk een meer theoretische of praktische inhoud te geven aan methodologieën in verband met de invoering van de functie, de geschikte structuren of van de risicoanalyse. Het tracht oplossingen aan te reiken voor de door deze consulenten ondervonden moeilijkheden. De Commissie neemt hiervan akte. Het Verslag aan de Koning verduidelijkt dat het platform beroep kan doen op de Commissie als expert of als opleider. De Commissie stemt in met deze rollen voor zover zij kaderen binnen haar bevoegdheden en haar beschikbare middelen.
24. Het commentaar bij de artikelen verduidelijkt eveneens dat het Controleorgaan of de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een zekere rol kunnen spelen als expert. Zij kunnen bijvoorbeeld opleidingen geven binnen het kader van hun bevoegdheidsdomein. Ook andere specialisten kunnen een bijdrage leveren tot het debat en zodoende de verbetering van de informatieveiligheid in de zones of de betrokken entiteiten van de federale politie bevorderen.

OM DEZE REDENEN

Verstrekt de Commissie een **gunstig advies** over het ontwerp van koninklijk besluit voor zover rekening wordt gehouden met de aanbevelingen geformuleerd in de punten 11, 16 en 20.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere